

2011

POHÁDKOVÝ MLEJNEK

30. 3. - 1. 4. 2011 Městské divadlo ZR

14. ročník

krajské přehlídky amatérských divadel
hrajících pro děti a mládež

pod záštitou starostky města Žďáru nad Sázavou

ing. Dagmar ZVĚŘINOVÉ

Děkujeme sponzorům:

MINISTERSTVO
KULTURY

Restaurace
KRYSTAL

Přehlídka se konala pod záštitou starostky města Žďáru nad Sázavou ing. Dagmar Zvěřinové
Svazu českých divadelních ochotníků a za finanční podpory Kraje Vysočina a Ministerstva kultury ČR

Ceny pro Pohádkový mlejnek zhotovila Květa Olšiaková

Pohádkový mlejnek ve Žďáru nad Sázavou 2011

Milan Strotzer

Pohádkový mlejnek, 14. ročník krajské přehlídky amatérských divadel hrajících pro děti a mládež ve Žďáru nad Sázavou se uskutečnil ve dnech 30. března až 1. dubna 2011. Přehlídka se zúčastnilo sedm souborů. Tři z nich budovaly své inscenace na základě vlastní autorské tvorby, respektive za nepominutelného autorského vkladu.

Ke každé inscenaci se uskutečnil rozborový seminář vedený členy odborné poroty (Jana Cindlerová, Jaroslava Chalupová, Milan Strotzer) a doplněný o postřehy dětských diváků, s nimiž pracovala Jana Mířková, učitelka LDO místní ZUŠ.

Hned první přehlídkové představení nasadilo pomyslnou laťku úrovně hodně vysoko, ba nejvýše. **Nakop tyjátr Jihlava** uvedl inscenaci pohádky pro děti předškolního věku **O Smolíčkovi** v adaptaci Vlastimila Pešky, který je uveden současně coby autor hudby a textů písní. Soubor ji nastudoval v úpravě a režii Michaela Junáška j. h. Režie zvolila princip divadla na divadle a především vsadila na hereckou vybavenost trojice protagonistů hry Evu Čurdovou, Danu Holíkovou (ceny) a Pavla Holíka (čestné uznání). Ti nejen zvládají na vysoké úrovni své herecké úkoly, daří se jim i otevřená komunikace s dětským publikem.

Inscenace začíná rozehranou flignou dvou uklízeček a divadelního technika, kteří se rozhodnou sehrát dětem pohádku. Následuje expozice postav hry, na níž se v časoprostoru inscenace opravdu nešetří. Zdá se, že je to pro diváky předškolního věku postup důvodný a výhodný, neboť byli udrženi v pozornosti plných 30 minut a k tomu dalších 20 minut při sehrání vlastního pohádkového příběhu. K udržení pozornosti bezesporu dopomáhají nad-

standardní herecké výkony, schopnost partnerské komunikace s publikem a také užití pro děti známých lidových písní, které mohou děti zpívat s sebou, a které se mj. stávají prostředkem rytmizace inscenace.

Herci se střídají v rolích pracovníků divadla a pohádkových postav, a to včetně postavy Smolíčka, který je jako jediný představován loutkou. Nutno poznamenat, že ne vždy je s manekýnem Smolíčka jako s loutkou zacházeno, ne vždy je totiž jednání vedeno přes loutku. Podobně není důsledně uplatněn zvolený princip divadla na divadle, a to především ve scénografii při dotvoření příbytku Jelena Zlaté parohy a také v neuzavřeném rámci hry.

Navzdory těmto lehce odstranitelným prohřeškům, jsme byli svědky velice zdařilému a invenčnímu představení pro děti předškolního věku, jakých bývá pomálu. Počin jihlavského Nakop tyjátru byl po právu odměněn cenou za inscenaci a doporučením k účasti na celostátní přehlídce Popelka v Rakovníku.

Divadlo Prkno z Veverské Bítýšky

po loňské úspěšné inscenaci *Tři prasátka*, jejíž textovou předlohu připravil režisér souboru Jan Říha, přijelo i letos s autorskou pohádkou téhož autora. Bohužel, inscenace Říhovy pohádky **Vypečená svatba** ani zdaleka nesplnila očekávání. Důvod lze spatřovat již v předloze, která je spíše nahozeným schématem, než promyšleným dramatickým podkladem ke scénování. Sama inscenace předlohu nikterak nepovýšila. Dějová fakta takříkajíc padala z nebe bez potřebných motivací a příčinné souvislosti.

Srozumitelnost navíc zamlžovaly stylová nejednotnost ve výpravě a hlasová forze, nepomáhaly jí ani texty písní a jejich provedení. Přes to se, v této v mnoha ohledech problematické inscenaci, herecky prosadil Martin Kula v roli prince Armína (čestné uznání).

Ani další účastník přehlídky **Divadelní spolek z Jaroměřic nad Rokytkou** nikterak neoslnil. I zde byla prvopočátkem nezdaru textová předloha dramatizace známé pohádky *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*. Soubor ji našel v rezervoáru textů, které se kdysi v Jaroměřicích hrály. Autor velice problematické dramatizace, uváděné pod názvem **Tři braši**, zůstal utajen i inscenátorům. Sama inscenace byla spíše naivistickým zpodobněním pohádkového příběhu, odkazujícím k absurdnímu uchopení látky. To však nebylo záměrem inscenátorů. Jejich snaha uvést na scénu pohádku pro nejmenší, ztroskotala na nekvalitní textové předloze a utonula v alogičnostech vyvěrajících ze začátečnické neznalosti. Přes to se na jevišti objevil pěkný herecký a pěvecký výkon Daniely Julinové v roli Princezny (čestné uznání).

Druhý den přehlídky přinesl hned v úvodu kvalitativní zvrat. **Divadelní spolek Žďár, o. s. ze Žďáru nad Sázavou** stavěl na kvalitním textu Jana Wericha **Rozum a štěstí**. V režii Jana Hrabce, ve scéně Martina Blažíčka (cena) a s původní hudbou Jana Bořila (cena) se souboru podařilo nejen srozumitelně převyprávět poměrně složitý příběh Werichovy pohádky, ale vpravdě divadelními prostředky podpořit jeho jevištní vyznění. K tomu dopomohla cílevědomá režijní práce ústící ve vynalézavých scénických obrazech s významotvorně budovanými mizanscénami. Ruku v ruce s tím vynalézavá scénografie, a to především odvážně řešeným mohutným scénickým objektem, umožňujícím rychlé proměny prostředí, hru loutek a podporujícím významové akcenty. V neposlední řadě k nadstandardnímu výsledku dopomohl - až na výjimku nepříliš šťastného uchopení role Princezny - celý herecký soubor svou vybaveností hereckou, pěveckou i hudební, využitou k suverénním hereckým výkonům a potažmo k poutavosti inscenace a její sdělnosti.

Oceněníhodnými byly výkony celé plejády členů souboru. Čestných uznání se dostalo Ivanu Kynclovi za roli Krále, Jaroslavu Bučkovi za roli Ministra a Lucii Partykové za roli Zahradnice. Ceny za herecké výkony byly uděleny Marii Noskové za roli Šťěstí, Radce Novákové za roli Rozumu a Václavu Krupičkovi za roli Ludvy. Kolektiv hereckého souboru získal vedle individuálních ocenění i čestné uznání za provedení hudební složky.

Inscenace souboru Žďár, o. s. byla poctěna i jako celek udělením ceny za inscenaci a doporučením k účasti na celostátní přehlídce v Rakovníku.

Nicméně, ani ona nebyla prosta problematických míst. Šlo o vyznění dvou základních dějových faktů, zejména má-li mít inscenace adresu v dětském publiku. Tím prvním je opuštění práce pasáčka vepřů, protože smrdí. Druhým pak vědomí Princezny o tom, že vlivem zarputilého hraní si na něhou, přišlo o život patnáct nápadníků. Dalším

jistým nedořešením se jeví porušování nastoleného iluzivního inscenačního principu vystupováním z rolí a zaujímání místa v malém orchestru, a to střídavě téměř všemi herci, navíc komplikované party představitelky Rozumu a Štěstí. Byť racionálně zdůvodnitelná, se může jevit jako stylová nejednotnost v kostýmní výpravě napříč staletími. Poslední poznámka je spíše organizačního charakteru a týká se souborem uváděné divácké adresy. Inscenace v nadsázce vedené Werichovy předlohy by neměla být avizována pro jakékoliv publikum, nýbrž pro věkové kategorie, jimž nečiní potíží onu nadsázku vnímat a zhodnocovat.

V značně rozdílném řádu se ocitli diváci dalšího představení **Divadelního spolku J. N. Štěpánka z Chrudimi**. Ten si upravil hru Stanislava Oubramy a Vlastimila Nováka *Strašidlo Bublifuk* a uvedl ji pod názvem **O líném princí**. Výchozí předloha rozhodně nepatří ke skvostům dramatické literatury, ba právě naopak. Je to příklad tzv. moderní pohádky, která svévolně zachází s nejrůznějšími pohádkovými postavami a motivy, aniž by prostřednictvím nich vytvořila novou hodnotu a nějaký smysl, obsažné sdělení. Výsledkem bývá změř bez hlavy a paty. Sotva kdo z ní může vytvořit něco smysluplného. Tzv. cochárna se z textové předlohy promítla do inscenace. Prorazit nepřekonatelnou bariéru se podařilo pouze Kateřině Slezákové, představitelce Marušky (cena), a to tím, že svou roli budovala ve vztazích k ostatním postavám a pomocí motivovaného konkrétního jednání v daných situacích a jejich okolnostech. Zůstala však ve svém přístupu osamocena.

V pořadí druhým z autorských představení přehlídky byla **Chaloupka z perníku** místní **Královské divadelní společnosti Effrenata**. Autorkou jevištní adaptace známé pohádky O perníkové chaloupce je Jana Mířková, která byla současně režisérkou a protagonistkou inscenace. Její jevištní verze je zúžena nejen personálně na Čarodějnici, Jeníčka a Mařenku, ale především obsahově na poslání o tom, že čelit nebezpečí lze tím, že budeme držet při sobě. Navzdory

zjednodušení, a to i v samotném příběhu, přinesla inscenace některé nejasnosti, pramenící z nedostatečné expozice postav a prostředí děje.

Přehlídkové představení však trpělo především ztrátou tempa a působilo tudíž nekonečně zdlouhavě. Tuto skutečnost nezvrátily ani dva zdařilé herecké výkony uvnitř tříčlenného hereckého souboru, a sice Jany Mířkové v roli Čarodějnice (cena) a Ivany Klimešové coby Mařenky (čestné uznání). Zdá se, že zdařilejší inscenační výsledek podvázala trojjediná úloha autorky, režisérky a herečky J. Mířkové.

Poslední představení Pohádkového mlejnu 2011 sehrál soubor **Tak jo z Brna**. Uvedl pohádku **Dvanáct měsíčků**, jejíž dramaturgii připravila režisérka souboru Jana Blažková na motivy textové předlohy Jiřího Tichého. V programu k inscenaci proklamované téma - poslání hry o tom, že dobré srdce vždycky pomoc najde a zlá pýcha dojde trestu, nebylo jevištně ztvárněno. Zůstala z něho pouze polovina, k potrestání nedošlo. Reflexe dětí

poukázala dokonce na paradoxní vjem: potrestána byla Maruška, neboť zůstala po odchodu macechy a její dcery úplně sama. Připočteme-li neslyšitelnost a nevýraznost vypravěčského partu postavy Pohádky a problematičtější scénografické řešení, nezbyvá než označit inscenační výsledek za velice rozpačitý. Škoda, neboť jsme byli i v této inscenaci svědky velice slušných hereckých výkonů, mezi nimiž dominoval Martin Kožušník v roli Ledna (čestné uznání).

Pohádkový mlejnek 2011 neztratil nic ze svého vstřícného ducha minulých ročníků. Ve svých nejlepších inscenacích si přehlídka udržela vysokou úroveň ročníku 2010. Ne tak už, pokud jde o celek. Bylo letos totiž více představení problematičtějších, a to zejména vinou volby nekvalitní textové předlohy, respektive nedostatečné dramaturgicko-režijní přípravy. Ostatně, tato oblast divadelní práce je setrvalou rezervou v praxi amatérských divadelních souborů hrajících pro děti. Naproti tomu jsme opakovaně zaznamenali řadu výtečných hereckých výkonů,

nechyběly příkladné práce v oblasti scénografie a původní hudební tvorby. Jednoznačně pozitivním výsledkem Pohádkového mlejnu 2011 je skutečnost, že dvě ze sedmi soutěžních inscenací prokázaly úroveň srovnatelnou s inscenacemi na půdě celostátní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti Popelka v Rakovníku. A to není opravdu málo. Jsou krajské přehlídky, které nic takového tvrdit nemohou.

